

FÖRSLAG TILL BUDGET 2019 SAMT EKONOMISK PLAN 2020-2021

Facebook: facebook.com/kristdemokraterna

Instagram: [@kristdemokraterna](https://instagram.com/kristdemokraterna), [@buschebba](https://instagram.com/buschebba)

Twitter: [@kdriks](https://twitter.com/kdriks), [@BuschEbba](https://twitter.com/BuschEbba)

Webbplats: www.kristdemokraterna.se

1 Grundläggande värderingar

Hälso- och sjukvården ska utgå från att varje människa är unik och att alla människor har samma absoluta och okränkbara värde.

Trygghet, tillit och självbestämmande är viktiga värden i hälso- och sjukvården. Det innebär att man inom vården ska ha en helhetssyn på människan som tar hänsyn till kroppsliga, själsliga och andliga behov.

Hälso- och sjukvården ska vara ett uttryck för omsorg och solidaritet mellan människor i samhället.¹

Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den med störst behov av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.

Invånarna i Västernorrland ska erbjudas en grundtrygghet vid sjukdom och skada genom en god hälso- och sjukvård som ges i tid och som är kunskapsbaserad, ändamålsenlig, säker, patientfokuserad, effektiv, jämlik, jämställd och hälsoinriktad. Hälso- och sjukvården ska vara lättillgänglig för alla länsinvånare. Det fria vårdvalet ska värnas och utvecklas under planperioden.

Ett län präglad av mångfald, med bra miljö, goda arbets-, utbildnings- och utvecklings-möjligheter, tillgänglig kollektivtrafik, utbyggd infrastruktur och ett rikt kulturliv är attraktivt och skapar förutsättningar för en god hälsa, ett bra liv och ett hållbart samhälle.

2 Den enastående personalen

Personalen gör ett enastående jobb i Region Västernorrland i en tid då hela regionens verksamhet och ekonomi tycks stå i gungning! En översyn ska göras av personalvården och löneförmåner. Regionen skulle kunna öppna upp för lönevaxling, exempelvis genom nettolöneavdrag för att förstärka sin tjänstepension.

3 Skattesats och avgifter

Från 2019 beräknas skatteintäkterna öka betydligt långsammare än åren före.² Det sätter en ökad press på politiken att skapa en ledning och styrning som fungerar och ger en mer långsiktig hållbar ekonomi.

3.1 Skattesats

Kristdemokraterna föreslår en oförändrad skattesats i budget 2019 och plan för 2020 och 2021, men vi ser att om man inte förändrar politiken som varit, stoppar centraliseringspolitiken och börjar ha en förtroendeskapande politik så kommer troligen en skattehöjning krävas innan mandatperiodens slut.

¹ 3.2 Hälso- och sjukvård. *Kristdemokraternas principprogram*. 2001, 24.

² *Ekonomirapporten, maj 2018*. Linköping: Linköpings Tryckeri AB, 2015, 27. ISBN 978-91-7585-541-7. ISSN 1653-0853. <https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-541-7.pdf>

4 Strukturella förändringar

4.1 En förstärkt primärvård

Alla är överens om att primärvården behöver förstärkas. Kristdemokraterna avsätter 90 miljoner extra till primärvården från 2019. Detta består av dels en finansiering av den egna primärvårdens nuvarande underskott om 22 miljoner kronor samt motsvarande medel som de privata vårdgivarna behöver kompenseras med, cirka 15 miljoner kronor. Till detta tillför vi i budget och plan ytterligare 53 miljoner i en permanent förstärkning av primärvården.

4.2 Överföring av verksamhet från specialistvård till primärvård

Mycket verksamhet som idag utförs inom specialistvården kan utföras i primärvården om bara resurserna fanns. Detta är inte bara att göra på en gång utan behöver planeras. Vi överför därför inga medel 2019 utan påbörjar överföring från 2020 med 30 miljoner och 60 miljoner 2021. Hälften av medlen tas från Specialistvården vilket innebär att Specialistvården får 15 miljoner extra 2020 och 30 miljoner 2021 till den verksamhet som kvarstår i specialistvårdens regi. Totalt har Kristdemokraterna då tillsammans med punkt 5.1 laddat primärvården med 150 miljoner kronor mer år 2021.

4.3 Översyn av centrala administrationen

Vi vill se en översyn av den centrala administrationen. Första året, 2019, ser vi att man skulle kunna göra en besparing om 2 miljoner kronor, för att öka till 10 miljoner 2020 och 20 miljoner 2021.

4.4 Återöppnande av verksamheter i Sollefteå

För att få en värdig, tillgänglig och jämlik vård i hela länet behöver verksamheterna i Sollefteå stegvis åter öppnas upp. I dialog med professionen ska akut kirurgi dagtid som ett första steg öppnas upp. En kompletteringsbudget kommer behövas när första steget är genomfört och man ska gå vidare med nästa.

4.5 Ett utökat vårdval för en förstärkt primärvård

Vi kristdemokrater anser att ett utökat vårdval skulle vara ett bra sätt att överföra verksamheter från specialistvården till primärvården. Detta skulle göra det möjligt för verksamheter att profilera sig och att kunna använda sina lokaler mer effektivt.

Nu är det dags att även Västernorrland öppnar upp för ett utökat vårdval. Detta bör i första hand ske för områden som inte behöver sjukhusets resurser/strukturer och som inte kräver stora investeringar. Vilka områden som är lämpliga i Västernorrland är inget vi tar ställning till utan är något som behöver utredas vidare.

4.6 Vilken regering man har det har betydelse

Då det tyvärr ännu är klart med vilken ny regering vi får så får förändringar som en sådan vidtar hanteras i kommande kompletteringsbudget. Vi kan däremot konstatera att Kristdemokraterna i riksdagen lagt 27,5 miljarder mer i budgeten än den nu bortröstade regeringen lagt på vård och omsorg under 2018-2020. Bland förslagen som Kristdemokraterna har lagt fram finns exempelvis ett återinförande av kömiljarden för att kapa köer och stärka rätten till god vård i rätt tid. Vad vi har för regering spelar således en betydande roll för regionens ekonomi.

5 Resursramar

De resursramar som gäller för de olika kärnverksamheterna för perioden 2019-2021 är följande (miljoner kronor, löpande priser) och jämförs här med budget för 2018.

Resursramar	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Nämnden för hållbar utveckling	295,2	306,0	314,6	324,0
Hälso- och sjukvårdsnämnd	5 180,0	5 307,3	5 444,9	5 586,4
- varav gemensamt	3,0	5,3	5,5	5,7
- varav Specialistvården Västernorrland	5 087,1	5 212,3	5 347,1	5 485,7
o därav somatisk vård	4 607,1	4 719,5	4 840,3	4 964,5
o därav psykiatrisk vård	480,0	492,8	506,8	521,2
- varav rättspsykiatri	50,2	51,4	52,8	54,3
- varav folkhälsa m m	18,6	16,6	17,1	17,6
- varav Österåsens hälsohem	21,1	21,7	22,4	23,1
- varav laboratoriemedicin	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnd – etisk nämnd	5,1	5,2	5,4	5,5
Regionens revisorer	7,0	7,2	7,4	7,6
Regionstyrelsen	1 946,3	1 923,6	1 993,6	2 061,7
- varav primärvård	1 177,4	1 301,5	1 360,6	1 420,0
- varav tandvård	191,1	195,5	201,3	207,4
- varav regionledningsförvaltning	577,8	426,6	431,7	434,3
Verksamhetens externa nettokostnader	7 433,6	7 549,3	7 765,9	7 985,2

Den ekonomiska skillanden på detta budgetförslag jämfört med regionstyrelsens (majoritetens) är:

- Översyn av central administration, minskar regionledningsförvaltning med 2 miljoner kronor 2019, 10 miljoner kronor 2020 och 20 miljoner kronor 2021.
- Primärvårdsatsning om 90 miljoner kronor årligen från 2019
- Överföring av verksamheter från Specialistvård till primärvård. Ökad ram för primärvården med 30 miljoner 2020 och 60 miljoner kronor 2021. Minskad ram för specialistvården med 15 miljoner 2020 och 30 miljoner kronor 2021.

6 Resultatbudget

Resultatbudgeten visar respektive års resultat och hur det uppkommer. Här framgår den löpande verksamhetens kostnadsveckling, de löpande intäkterna samt resultatet/förändringen av eget kapital. Belopp anges i miljoner kronor och i löpande priser.

Budget 2019 och plan 2020-2021	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens externa nettokostnader	-7 068	-7 355	-7 427	-7 669	-7 880
Avskrivningar	-202	-209	-227	-224	-229
Verksamhetens externanettokostnader	-7 270	-7 564	-7 654	-7 893	-8 109
Skatteintäkter	5 856	5 979	6 106	6 246	6 427
Generella statsbidrag och utjämning	1 531	1 601	1 678	1 734	1 746
Verksamhetens resultat	117	16	130	87	64
Finansiella intäkter	52	49	57	64	71
Finansiella kostnader	-54	-68	-88	-88	-132
Resultat efter finansiella poster	115	-3	99	63	3
Årets resultat	115	-3	99	63	3

I verksamhetens externa nettokostnader ingår:

- Nämndernas och styrelsens kostnader och intäkter för verksamheten inklusive specialdestinerade statsbidrag
- Regionens pensionskostnader förutom de finansiella kostnaderna för pensionsavsättningarna

Pensionsavsättningar och –utbetalningar beräknas enligt underlag från regionens pensionsförvaltare Skandia. Jämfört med tidigare beräkningar i regionplanen har dessa kostnader (inklusive finansiella kostnader) ökat med 18 miljoner kronor år 2019, 2 miljoner 2020 samt minskat med 1 miljon år 2021. Medel som reserverats centralt för oförutsett och vissa ej fördelade kostnader samt planerade kostnadsreduceringar fördelas enligt följande (miljoner kronor):

	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Egentligt oförutsett	66,2	33,4	33,0	8,2
Emotsedda kostnadsökningar	88,1	159,3	149,7	146,8
Arbetsmarknad m m	0,2	5,9	6,1	6,3
Summa	154,5	198,6	188,8	161,3

Totalt är förändringen av egentligt oförutsett jämfört med regionstyrelsens (majoritetens) en budgetförslag en reduktion om 90 miljoner kronor årligen fördelat på följande vis:

- Avskrivning av hälsocentralernas obalans 2018, tillskott till primärvården med 22 miljoner kronor per år samt kompensation till övriga vårdcentraler för ovanstående, tillskott till primärvården med 15 miljoner kronor per år.
- En generell primärvårdsatsning från egentligt oförutsett med 53 miljoner kronor per år.

7 Förslag till beslut

Kristdemokraterna yrkar att regionfullmäktige beslutar:

- **att** uppdra till Hälso- och sjukvårdsnämnden att till fullmäktiges möte i februari 2019 återkomma med beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder, målnivåer samt utvecklingen av kostnaderna och volymen för inhyrd personal jämfört med tidigare år;
- **att** uppdra till Regionstyrelsen att fastställa Tandvårdstaxa inom ramen för en höjning för år 2019 med 2,8 procent;
- **att** godkänna nämndernas och styrelsens förslag till investeringsutgifter för år 2019
- **att** godkänna Hälso- och sjukvårdsnämndens framställan om utökad budgetram avseende en permanent förstärkning med 17,5 miljoner kronor för ökade hyreskostnader vid nya operationslokaler vid Sundsvalls sjukhus;
- **att** godkänna Hälso- och sjukvårdsnämndens framställan om utökad budgetram 17,2 miljoner kronor i tillfälliga kostnader inom hörselvården fördelade över åren 2019-2020 avseende utprovning och inköp av hörapparater i syfte att ta bort köer och väntetider inom området;
- **att**, när definitiva beslut om statsbidrag till personalsatsningar med mera föreligger, utöka Hälso- och sjukvårdsnämndens budget i den utsträckning utrymme finns för permanenta resurstillskott avseende personalkostnader inom den somatiska vården respektive hörselvården;
- **att** uppmana Hälso- och sjukvårdsnämnden att i övrigt vidta åtgärder för att nedbringa kostnadsnivån i syfte att nå balans i ekonomin inom tilldelat ekonomiskt utrymme;
- **att** fastställa "Budget för 2019 samt ekonomisk plan 2020-2021" enligt Kristdemokraternas förslag.
- att uppdra till Regionstyrelsen att fastställa reviderad Ersättningsbilaga inom vårdvalet för år 2019 inom ramen för ett utökat anslag för primärvård med 90 miljoner kronor för detta år.
- **att** framställningar och förändringar som nämns ovan och berör olika verksamheter i den mån de godkänns i detta beslut, verkställs i samband med tilläggsbudget för 2019
- **att** fastställa utdebitering för 2019 till 11,29 kronor per skattekrona; samt
- **att** kristdemokraternas ekonomiska plan ska utgöra underlag för arbetet med Regionplan för 2020-2022.

Vidare föreslår vi:

- **att** Regionfullmäktige omgående tillställer en fullmäktigeberedning med samtliga partier representerade, för att politiskt leda arbetet för att nå ett ökat oberoende av inhyrd personal i Region Västernorrland
- **att** förändra nuvarande länsklinikorganisation för hälso- och sjukvården i Region Västernorrland underifrån, med basen i stärkta och närvarande lokala ledningar vid länets tre sjukhus, samt
- **att** som ett första steg öppna ett antal kirurgiska vårdplatser för akutkirurgi med operationer dagtid på vardagar vid sjukhuset i Sollefteå